

Klaipėdos rajono
savivaldybės meras
Gautas
2016-10-19 Nr. A4-1880

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, Klaipėdos g. 2, LT-96130 Gargždai,
tel. (8 46) 45 25 45, faks. (8 46) 47 20 05, el. p. savivaldybe@klaipedos-r.lt, www.klaipedos-r.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188773688

Klaipėdos rajono savivaldybės tarybai

2016-10-19 Nr. (51.97) - A5-5940

P. R. Banevičius
Česlovas Banevičius

INFORMACIJA DĖL 1919-1920 M. NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVŲ DALYVIŲ ATMINIMO ĮAMŽINIMO

2016-10-19

Klaipėdos rajono savivaldybės taryba 2016-08-25 posėdžio protokoliniu sprendimu pavedė Savivaldybės administracijos direktoriui sudaryti darbo grupę svarstyti Gargždų miesto Garbės piliečio pasiūlymą dėl 1919-1920 m. Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimo įamžinimo Klaipėdos rajone ir pateikti pasiūlymus Savivaldybės tarybai. Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos direktorius 2016-10-04 įsakymu Nr. AV-2090 sudarė darbo grupę Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimo įamžinimo Klaipėdos rajone siūlymams parengti. Darbo grupei vadovavo Savivaldybės mero pavaduotoja Violeta Riaukienė, darbo grupėje pakviesti dalyvauti Savivaldybės tarybos nariai Rasa Petrauskienė, Egidijus Skarbalius, Dainius Šatkus. Svečių teisėmis darbo grupės darbe dalyvavo Savivaldybės tarybos narys, Gargždų miesto Garbės pilietis Česlovas Tarvydas, Gargždų krašto muziejaus filialo – Priekulės Laisvės kovų ir tremties istorijos muziejaus vadovė Sabina Vinciūnienė. Darbo grupė išnagrinėjusi pavestą klausimą siūlo Savivaldybės tarybai:

1. 1919-1920 m. Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimą įamžinti Gargždų miesto Rinkos aikštėje prie ažuolo, pagaminant ir įrengiant granitines plokštes su keturių Vyčio ordino kavalierių ir trisdešimt vieno savanorio vardais ir pavardėmis.
2. Vykdyti aikštės ar skvero Gargždų mieste paieškas su tikslu įrengti Laisvės meninę kompoziciją, numatant galimybes vykdyti su valstybingumu susietas atminimo įamžinimo priemones.

PRIDEDAMA: darbo grupės 2016-10-18 posėdžio protokolo Nr. A6-390 kopija (4 lapai).

Direktoriaus pavaduotojas,
pavaduojantis direktorių

Česlovas Banevičius

G. Bareikis, tel. (8 46) 45 21 38, gintautas.bareikis@klaipedos-r.lt

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVŲ DALYVIŲ ATMINIMO ĮAMŽINIMO KLAIPĖDOS RAJONE SIŪLYMAMS PARENGTI DARBO GRUPĖS PASITARIMO PROTOKOLAS

2016-10-18 Nr. *AL-390*
Gargždai

Pasitarimas įvyko 2016-10-13. Pradžią 15 val. Pabaigą 16.30 val.

Pasitarimo pirmininkė – Klaipėdos rajono savivaldybės mero pavaduotoja Violeta Riaukienė.

Pasitarimo sekretorė – Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus vyriausioji specialistė Sonata Šmatauskienė.

Dalyvavo: dalyvių sąrašas pridedamas.

DARBOTVARKĖ. Dėl Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimo įamžinimo Klaipėdos rajone.

SVARSTYTA. Dėl Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimo įamžinimo Klaipėdos rajone.

Gintautas Bareikis informavo, kad Klaipėdos rajono savivaldybės meras gavo Gargždų miesto Garbės piliečio Benedikto Juodkos raštišką pasiūlymą įamžinti 1919-1920 metų Nepriklausomybės kovų Gargždų valsčiaus dalyvių, t.y. keturių Vyčio ordino kavalierių ir 31 savanorio, atminimo įamžinimą. Meras informaciją pateikė Savivaldybės tarybai, kuri įpareigojo Administracijos direktorių sudaryti darbo grupę šio pasiūlymo išnagrinėjimui ir pateikti Tarybai siūlymus dėl Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimo įamžinimo. Mero siūlymas du kartus 1919 m. apdovanoto Vyčio ordino kavalieriaus Jurgio Butkaus atminimą įamžinti išskirtinai.

Sabina Vinciūnienė informavo, kad daugiausia informacijos ji yra sukaupusi apie pokaryje Lietuvoje vykusius įvykius. Partizanų žūties vietose yra Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro lėšomis pastatyti tipiniai atminimo ženklai (stilizuoti kryžiai) ir kai kur šalia šių kryžių yra žuvusių artimųjų pastatyti paminklai. Įamžintos dvi masinės kapavietės Gargžduose ir Priekulėje, taip pat Priekulės I k. (Drukiai) partizanų kapavietė, kuri įtraukta į Kultūros vertybių registrą. Kaip partizaninio karo dalyviai, ryšininkai ir partizanai, dalis yra gavę Laisvės kovotojų statusą, kita dalis apdovanoti po mirties tam tikrais ordinais, ženklais ar pan.

Janina Valančiūtė pasiūlė Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimą įamžinti, surandant erdvę senojo istorinio Gargždų parko dalyje arba Gargždų krašto muziejaus sklype, pastatant koplytstulpį ar įrengiant paminklinę lentą, nes tada bus garantuota tokio objekto ir jo aplinkos priežiūra ir tvarkymas. Taip pat galimybė įamžinti minimus dalyvius muziejaus patalpose įrengiant ekspoziciją. Tai būtų labiausiai visuomenei prieinama.

Egidijus Skarbalius pritaria, kad reikia ieškoti erdvių, kurios bus prižiūrimos, taip pat prieinamos ir siūlo Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimą įamžinti Savivaldybėje. Tai vieta, kur žmonės turi daugiausia laiko ir praeinamumas lankytojų yra vienas iš didžiausių. Yra daug pastatų tuščių erdvių, pvz. foje, kur galėtų būti pagerbtos asmenybės, nusipelnę šiam kraštui.

Česlovas Tarvydas. Erdvės ir vietos parinkimas yra labai svarbus dalykas. Siūlo pritarti J. Valančiūtės pasiūlymui, Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimą įamžinti Gargždų senajame parke, pastatant paminklą prie jau esamų pastatytų paminklų, kryžių. Parke yra dvi vietos, tai erdvė, kur pastatytas kryžius „Tautos skausmui atminti“ bei vieta su partizanams pastatytu paminklu.

Dainius Šatkus. Kalbam apie Laisvę, todėl galim rasti Gargžduose daug laisvės kovotojų pavyzdžių ne tik 1918-1920 m., bet ir pokaryje, sąjūdžio laikais. Reiktų pamąstyti apie Laisvės aikštę ar skverą Gargžduose ir meninę kompoziciją, kuri įamžintų visus šio krašto Laisvės kovotojus.

Janina Valančiūtė siūlo įvertinti E. Skarbalius pasiūlymą dėl įamžinimo Savivaldybėje. Radus tokią erdvę, kur visi praeina, būtų galima pradėti formuoti svarbiausius Gargždų krašto įvykius, pvz. 1918 m. Nepriklausomybės laikotarpį su žymiomis asmenybėmis, kažkokio įvykio fotoreprodukciją ir t.t.

Violeta Riaukienė. Savivaldybėje vieta gal ir būtų neblogo, bet savaitgaliais žmonės nepateks į Savivaldybę, norėtųsi, kad atsirastų erdvė, kuri būtų nuolat lankoma. Kitas pastebėjimas, kad ateityje bus vykdoma Savivaldybės administracijos pastato rekonstrukcija, todėl planuojant atminimo įamžinimą Savivaldybėje reikėtų palaukti.

Marius Mockus. Dažnai žinomus žmones pas mus įamžina suteikiant jų vardus gatvių pavadinimuose. Tai sukelia nepatogumus ir daugumos žmonių nepasitenkinimą. Apie žymių žmonių įamžinimą buvo kalbėta ir su doc. dr. V. Vaivada. Reiktų formuoti kažkokį skverelį, kuri būtų vieša, graži, meniška ir tai padėtų ateityje panašių klausimų sprendimui.

Egidijus Skarbalius. Stendo atsiradimas Savivaldybėje, neužkerta kelio kurti Laisvės aikštės ar skvero Gargžduose, tačiau čia negalima skubėti, reikia tai daryti gerai apgalvotai. Žinant procedūras, tai užtruks 2-3 metus.

Janina Valančiūtė. Tai turi būti tokia vieta, kur būtų galima išlaikyti pagarbą eksponuojamiems dalykams.

Saulius Bakšinskis siūlo Nepriklausomybės kovų dalyvius, keturis Vyčio ordino kavalierius, įamžinti Rinkos aikštėje prie esamo ažuoliuko, kur sukurtame apskritime yra įprasmintos svarbios datos. Nepriklausomybės kovų savanorius, su jų vardais ir pavardėmis, įamžinti atminimo lentoje ir pakabinti, suderinus su bažnyčia, ant bažnyčios tvoros prie įėjimo.

Gintautas Bareikis pritaria seniūno idėjai, Nepriklausomybės kovų dalyvių įamžinimą padaryti prie ažuoliuko. 2019-2020 metais minėsime 1919-1920 m. kovų šimtmetį, tai turime šiek tiek laiko pagalvoti ir surasti vietą svarbesniems ir didesniems sprendimams.

Gytis Kasperavičius. Ažuoliukas aikštėje yra neatradęs savo vietos ir pagarbos. Tą patį galiu pasakyti ir apie kryžių parke prie gatvės. Dėl skvero sukūrimo, siūlyčiau neskubėti, nes reikia rimtai apsvarstyti ką eksponuoti, kaip eksponuoti ir kur eksponuoti (sueškoti erdvę). Jau Tūkstantmečio idėja liko neįgyvendinta, ji liko tik legenda.

Janina Valančiūtė. Ažuoliukas Rinkos aikštėje, kaip Sąjūdžio laikų akcentas, ir kryžius parke, kuris yra įtrauktas į Kultūros vertybių registrą, tai jau istoriniai faktai, kurių nepakeisi. Daug kas buvo stichiškai padaryta, neapgalvotai ir impulsyviai, ypač Sąjūdžio laikais, džiaugiantis, kad kažkas keičiasi.

Violeta Riaukienė pritaria seniūno pasiūlymui Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimą įamžinti jau sukurtoje aplinkoje, t.y. prie ažuoliuko Rinkos aikštėje, o skverus, aikštes su meninėmis kompozicijomis palikti svarstyti ateityje.

Dainius Šatkus. Puikiai sutvarkytą aikštę turime prie Gargždų kultūros centro, kur mažiausiai reikėtų resursų. Kultūros centras yra skirtas laisviems, kūrybingiems žmonėms, dėl to čia galėtų atsirasti kažkokia skulptūra, kuri turėtų meninę išliekamąją vertę ir surasti šiai aikštei pavadinimą.

Janina Valančiūtė. Ši aikštė galėtų vystytis kompleksiškai, priklausomai nuo iškilusių klausimų, susijusių su įamžinimu, pvz. pastatant memorialinį paminklą, skulptūrą, paminklinę sienelę ir t.t. Istorinės struktūros atgaivinimo požiūriu būtų vertinga erdvė, kur stovėjo žydų sinagoga, tai krepšinio aikštelė prie Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro.

Dainius Šatkus. Tokia erdvė turėtų būti visiems prieinama ir matoma.

Egidijus Skarbalius. Kultūros centro aikštės erdvė yra viena gražiausių, šviesiausių ir matomiausių vietų.

Rasa Petrauskienė. Jei ateityje pašto pastatas bus nugriautas, atsivers graži aikštė prie bažnyčios. Nekeičiant tradicijų, istorijos ji galėtų tapti pagrindine miesto aikšte.

Egidijus Skarbalius. Tada atsirastų problemos su automobilių parkavimu. Jau dabar nebėra vietos žmonėms parkuotis. Kol išsprends pašto nugriovimas praeis ir 2018-2020 metai. Jei kalbat apie įamžinimą, patiko D. Šatkaus mintis, tai daryti prie Gargždų kultūros centro, nes tai

lengviausiai realizuojama ir galima būtų realiai numatyti čia vystimosi erdves. O Savivaldybėje būtų galima įrengti tik ekspoziciją (memorialinį stendą), kuri būtų kelių šimtų eurų vertės.

Violeta Riaukienė. Laisvės paminklo atsiradimas labai graži idėja, tačiau reikia priimti sprendimą kaip įamžinsime 4 Vyčio ordino kavalierius ir 31 savanorį.

Saulius Bakšinskis. Maketai įamžinti minėtus Nepriklausomybės kovų dalyvius prie ažuoliuko Rinkos aikštėje jau parengti, galim ieškoti kitų formų, bet šis būtų priimtinausias, greičiausias ir mažiausiai lėšų reikalaujantis, todėl siūlau į šį reikalą pažiūrėti paprasčiau.

Janina Valančiūtė. Būtų galima paminklinę lentą su savanorių vardais ir pavardėmis kabinti iš vidaus ant bažnyčios zomato, tačiau reiktų išsiaiškinti, ar visi savanoriai, kurie bus įrašyti, buvo katalikų tikėjimo.

Sonata Šmatauskienė. Gargždų parke jau yra sukurtos erdvės, kuriose stovi istoriniai-memorialiniai paminklai ir jų perkelti ar kitaip išgyvendinti mes negalėsime, nes tai istoriniai faktai. Manau, kad tikrai vienoje ar kitoje vietoje, šalia esamų paminklų, galėtų atsirasti ir paminklas skirtas Nepriklausomybės kovų dalyviams. Tai būtų palanku vienoje erdvėje matyti prieškarį ir pokarį, kovojusių už Lietuvos laisvę, dalyvių atminimo įamžinimą.

Gintautas Bareikis. Yra ruošama Valstybės šimtmečio programa. Programoje numatyta tokia priemonė, apie kurią šiandieną diskutuojame. Valstybės šimtmečio programa neapsiriboja ties 2018 metais, planas yra iki 2020 metų. Trumpuoju laikotarpiu, t.y. kitais metais, būtina susiplanuoti minimalias lėšas granitinių plokščių su užrašais pagaminimui ir įrengimui prie ažuoliuko Rinkos aikštėje, užpildant likusias vietas. O toliau siūlau diskutuoti ir spręsti klausimą dėl Laisvės aikštės ar skvero atsiradimo, tačiau, mano manymu, nėra tinkama vieta prie kultūros centro, kur vyksta miesto renginiai, popsiniai koncertai. Tai turėtų būti ramesnė miesto erdvė.

Violeta Riaukienė siūlo balsuoti, pasirenkant vieną iš siūlomų vietų Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimą įamžinti prie ažuoliuko Rinkos aikštėje, Gargždų senajame parke arba Savivaldybės administracijos patalpose.

Už atminimo įamžinimą prie ažuoliuko Rinkos aikštėje balsavo 6 (šeši) darbo grupės nariai, už vietą Gargždų senajame parke balsavo 3 (trys) darbo grupės nariai ir už įamžinimą Savivaldybėje – 1 (vienas) darbo grupės narys.

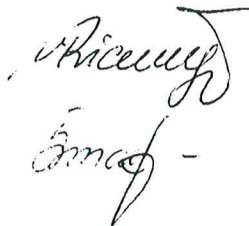
NUTARTA: Siūlyti Klaipėdos rajono savivaldybės tarybai:

1. Nepriklausomybės kovų dalyvių atminimą įamžinti prie ažuoliuko Rinkos aikštėje pagaminant ir įrengiant granitines plokštes su keturių Vyčio ordino kavalierių ir 31 savanorio vardais ir pavardėmis.

2. Vykdyti aikštės ar skvero paieškas Gargždų mieste su tikslu įrengti Laisvės meninę kompoziciją ir numatant galimybes vykdyti su valstybingumu susietas atminimo įamžinimo priemones.

Pasitarimo pirmininkė

Pasitarimo sekretorė

Violeta Riaukienė

Sonata Šmatauskienė

**KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS PASITARIMO
DALYVIŲ SĄRAŠAS**

2016-10-14

Gargždai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Organizacijos pavadinimas	Parašas
1.	Meris Medis	Gargždų krašto muziejus	[Signature]
2.	Jauša Nalanevičiūtė	MAJ. Klaipėdos projektas, istorinė	[Signature]
3.	Gintautas Bercius	Kultūros skyrius	[Signature]
4.	Paulius Bakšinskas	Gargždų seniūnas	[Signature]
5.	Esthera Turvydaitė	Turvydaitės namas	[Signature]
6.	Balima Viskūnaitė	Pirkėdė, muziejus	[Signature]
7.	Epilijus Štorkas	Turvydaitės namas	[Signature]
8.	Darius Šarkas	TAR YROS NARYS	[Signature]
9.	Roma Petrauskienė	" — — "	[Signature]
10.	Adeta Rindikienė	sen. mce mce	[Signature]
11.	Gintautas Bercius	AUS mce	[Signature]
12.	Jonas Štorkas	Kultūros skyrius	[Signature]
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			